

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 12 K.
Félévre . . . . 6 K.
Negyedévre . . . 5 K.
Hirdetési díj: Egyhasábos
petütsor egyszeri hirdetése
15 l. Közlemények sora 40 l.

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és
:: kiadóhivatal ::
Kösch Árpád
könyvnyomdája
Eperjes, Fő-u. 59.
:: Telefon-szám 16. ::

Románia és a háború.

Írta: dr. Hódinka Tivadar.

Európát, a világrészek e vén Talleyrandját, az «európai koncert»-eknek elmésségben és fegyelmességben felülmulthatatlan rendezőjét, sosem láttuk még oly pongyolának, mint azon a másik koncerten, a koncertek koncertjén, a melynek karmesteri pálcája a legtemperamentumosabb maesztro, a Háború kezében van s amelynek minden wagnerinél szilajabb muzsikáját egy isten, Marsz intonálja. Nem is csodálkozunk rajta. A vén diplomatát annyira meglepte a váratlanul kitört orkán, hogy elfelejtett begombolkozni s pillantást engedett (talán a szívébe? ó, nem, a diplomatáknál, tudvalevőn, teljesen hiányzik ez a felesleges szerv) az ütőkártyáiba.

Az államok rejtett érdekeit, cselekedeteik titkos rugóit, a nemzeteknek lelkük legmélyén ápoltt és dédelgetett aspirációit, sosem láttuk oly tisztán, oly éles kontúrokban, mint a háború rettenetes tüzeinek világánál. S nemcsak az lett nyilvánvaló, hogy a háború vakondjai Európa aláaknázásának munkáját már

évtizedek előtt megkezdték, hogy tehát a sarajevói dráma már csupán jeladás volt az aknák felrobbantására, hanem az is, hogy a földet sarkaiban megrengető az az irtózatos katasztrófa, amelynek pusztításait a világ, amíg fennáll, nem fogja kiheverni s amely a magyarra és a németre nézve életkérdés: a franciára csak a «hiúság»-nak, az oroszra csak a «presztizs»-nek, az angolra csak az «üzlet»-nek a kérdése. (Sokan, ezt az üzletet, előszeretettel nevezik shylockinak. Uram-Isten, micsoda detaillista, micsoda kis szatócs Shylock ahhoz a John Bullhoz képest, aki az emberhúsból «en-gros» utazik!) Hogy Olaszországra nézve mit jelent a háború? Ne kvalifikáljuk a kvalifikálhatatlant.

De a háború terrorja nemcsak a peres, a harcban álló feleket kényszerítette színvállásra, hanem a perenkívülieket, a semlegeseket is. Ma már minden neutrális állam semlegességének ismerjük az achilleszi sarkát. Tudjuk, hogy melyik semlegesség feltétlen, melyik feltételes. A feltételeket is ismerjük. Szóval, tisztában vagyunk a semleges államokkal is, az egy — Románia kivételével. S mikor ezt így egyszerűen,

őszintén, szépítgetés nélkül bevalljuk, a román diplomácia életrevalóságáról akkor állítjuk ki a leghízelgőbb bizonyítványt.

És ha már benne vagyunk a komplimentekben: röjjük le elismerésünk adóját a román nép iránt is. Romániában ma ugyanaz a helyzet, a mi volt Itáliában a háború kitörése előtt. Míg azonban Olaszországban a felbujtott és minden szerzetelenségre kész «utca» vad lármája visszhangot tudott verni az olasz néplelekben is, meg tudta félemlíteni a kormányt és a trónt s a legerkölcstelenebb háborúba is bele tudta kergetni az országot, addig Romániában az utca erőlködése, eddig legalább, megghiúsult a nép józan belátásán és politikai érettségén.

Legkínosabb a helyzete a kormánynak, amelyre egy szerencsétlen örökségnek, a *Sturdza-örökségnek* a súlya lerázhatatlan teherként nehezedik. Mi ennek az örökségnek a lényege?

A múlt század 90-es éveinek elején, a román nemzeti liberális párt, hogy lejárassa a kormányon levő u. n. junimista-konzervatív pártot, cselhez folyamodott s azzal a szokatlan követeléssel állott a kormány elé, hogy tiltakozzék a magyar

TÁRCA.

Vitézi ének.

Nagy messzi vizeknek,
Könnyes reggeleknek,
Járjuk csöndes, bús tájkát
Végbéli hegyeknek.
Hol vérpipacs fakad,
Halvány erdők alatt
Véres harmat harmatozza
Szép kesely lovamat.

Szöke Száva-parton
Esz veri arcom,
Golyó veti derekaljam
Rácországi harcon.
De más itt a világ,
Nem olyan, mint nálunk,
Hej, ezerszer többet ér ott
A mi rónaságunk.

Fehér házunk táján
Édesanyám vár rám,
Nem tudom, még megveti-e
Valaha a párnám.
Mosolyog-e még rám
Két szép szeme párja,
S meglátom-e még magamat
E szelíd szempárba.

Nyílik-e még virág
Rózsám rózsafáján,
Küld-e hozzám üzenetet
Szélid szellők szárnyán.
Gondol-e néha rám
Úgy vasárnap táján,
Piros ajka édes csókját
Be nagyon kívánnám.

Túl a magas hegyen,
Már a hajnal ragyog,
Karcú paripákon jönnek
Szép, büszke magyarok.
Nagy messzi vizeknek,
Könnyes reggeleknek,
Járjuk csöndes, bús tájkát
Végbéli hegyeknek.

Biró László.

A Kollégium fiai.

Írta: Kiss Géza.
— 1914. —

I.

Mendúrok,* tehát «diák-elsők», azaz III. osztályon utaznak. És mivel az aligmnáziumban a dohányzás tiltva van, hát cigarettáznak. Máskor becsületszóval erősítgetik, hogy nincs jobb dohány a «hetes»-nél, de most hazulról jönnek, vakációzásról, hát Hölgyet szívnek.

Laci, a zömökebb, rózsás arcú, gondolkozá-

*Így nevezik Patakon az I–IV. gimnázistákat.

sában még egészen gyermek, izig-vérig mendikás Szeme örökké nyugtalan. Sokat locsog, szaporában szívja a cigarettát; sóhajtozik, ha eszébe jut a szülei fészek vagy méginkább a tanulás.

— De jó is volt otthon!... De nagyszerű volt öntözködni!

S ártatlan diákszitkokat szór Patak felé.

— Csak tanulni ne kénel!... és fázósan gondol a rosszul faragott tanári ceruzákra, melyek oly hirtelen berondítják a noteszbe a «bikát».

Gyula, a nyugább, szinte öntudatos élvezettel füstöl, mint a vérbeli dohányzó. Sápadtas, barna arca majdnem túlkomoly. Sötét szemei nyugodtak, mint az árnyas tengerszem, melyet sejtelemszerű ködök fátyolznak be. Nem igen tartja érdemesnek cáfolni a Laci gyerekbeszédét. Neki nincs baja könyvekkel, tanárokkal. Őt a szíve aggasztja, amit Istén tudja miféle új érzés támadott meg; valami veszedelmes betegség, epesztő láz vagy mi, amit még talán a természetrajz-tanár úr se tudna elemeire bontani. Mi is lehet az? Valami ködös bánat, amely szinte szagot, vágy, ami éget, fájdalom, amely könyvet szeretne fakasztani és amit bizsergető simogatással enyhít egy visszacsendülő kacagás; egy mosoly derűje...

Egész úton alig szólt valamit, úgy hogy beszédes társa már faggatni is kezdi:

— Gyuszi, mért hallgatsz te olyan nagyokat? Csak nem a húsvéti sódar feküdt meg a gyomrodát? Vagy talán rosszul ütött be a mendikáció?

kormányánál a magyarországi románok «elnyomása» ellen. Jól tudta ez a párt s annak látható feje, Sturdza Demeter, hogy a magyarországi román-elnyomás legendája a valóságban a magyarországi románok politikai érvényesülésének kérdésévé zsugorodik s ha voltak sérelmek, azok nemcsak a románokat, hanem a magyarokat is érintették (p. o. a képviselői választókerületek beosztását sérelmesnek tartotta a saját érdekei nézőpontjából a magyar függetlenségi párt is) s onnan eredtek, hogy részben a dualizmus természetéből kifolyóan, részben egyéb okokból, a magyar állam nem volt teljesen szabad ura elhatározásainak. Azt is tudta ez a párt, hogy a magyar a románt sohasem ellenségének, hanem mindig oly barátjának, oly testvérének tekintette, akihez, évszázadokat töltve együtt jó- és balsorsban, a *vérközösség* számai is fűzik. (Többet mondunk s ezt hit alatt is hajlandók vagyunk vallani: a románok idegenkedését és ellenérzését egyszerűen érthetetlennek találjuk.) Egyebet is tudott a Sturdza párt. Tudta, hogy követelését a román kormány nem is teljesítheti, mert annak teljesítése egy szuverén állam belügyeibe való avatkozást jelentene. Tudta s éppen erre számított. Midőn a román kormány beavatkozása, mint előrelátható volt, elmaradt, a nemzeti liberális-párt a magyar kormánnyal való konspirálás bélyegét sütötte a kormány homlokára. Célja tehát, hogy a kormányt lejárássa, sikerült. A kormány elvesztette az ország bizalmát s helyét kénytelen volt átengedni 1895. őszén a nemzeti liberális-pártnak. Hogy mily légből kapott, mily hajánál fogva előráncigált volt a magyarországi románok elnyomá-

sának a vádja, mi sem jellemzi találóbban, mint az a körülmény, hogy mikor aztán Sturdza kormányra került, az egész, nagy port vert «Erdélyi-kérdés»-t, alap hiányában, le kellett vennie a napirendről.

Íme a története annak az örökségnek, amelynek odiuma most ott lángol a román utca oktalan magyargyűlöletében s amely gátolja a román kormányt, hogy szabadon, mellétekintet nélkül számoljon a román nemzet érdekeivel.

Ez érdekek első és utolsó kategórikus parancsa az, hogy *Románia, amelyet faji, történelmi, tradicionális és kulturvonatkozások fűznek a Nyugathoz, attól el ne szigetelődjék*, ami feltétlenül bekövetkeznék, ha ellenségévé tenné a Németországgal szövetségben soha meg nem semmisíthető magyar-osztrák birodalmat. Képzeljük Románia helyzetét, az ellenséges monarchia és egy — Oroszország közé ékelten.

Románia helyét a most folyó háborúban a Történelemnek, a legnagyobb tanítómesternek a tanításai határozzák meg.

E tanítások egyike az, hogy Oroszország a történelem folyamán oly perfidiát követett el Romániával szemben, amelyet egy önértetes nemzet életfogytig sem bocsáthat meg, másika pedig, hogy a monarchia Románia válságos napjaiban mindig igaz barátként viselkedett.

Miben nyilatkozott meg Oroszország megbocsáthatatlan perfidiája? Idézzék csak emlékezetébe Románia az orosz-török háború idejéből a Plevna sikertelen ostromát követő azt a táviratot, amit 1877. július 19-ikén Miklós nagyherceg Károly királyhoz intézett: «Jöjjön segítségünkre oly feltételek mellett, aminőket csak akar; lépje át a Dunát ott, ahol

jónak véli, csak minél előbb, mert a török megsemmisít bennünket». Aztán idézzék emlékezetébe Románia, hogy mint váltotta be ígéretét Oroszország a szan-sztefanói békekötés tárgyalásainál, amelyekhez, Románia függetlenségének nyílt megtagadásával, a plewnai, a viddini, a szmardani és rahovai véres harcok hőseit meg sem hívta.

Miben nyilatkozott meg a monarchia barátsága? Emlékezzék csak vissza Románia a monarchiával 1876-ban kötött kereskedelmi szerződés megkötésének s I. Ferenc József király és császár 1896-iki bukaresti látogatásának a körülményeire. Nem mi voltunk-e, akik, mikor Románia szuverenitásának, önállóságának, függetlenségének elismeréséről volt szó, mindig tüntetően és mindig elsőnek jelentünk meg Románia oldalán?

Romániának az antánt pártján való beavatkozását a háborúba ezer és egy okból képtelenségnek tartjuk. Annak tartanók az esetben is, ha Románia oly nagy hadsereggel rendelkezne, amellyel döntően avatkozhatnék a középponti hatalmak győzelmes hadműveleteibe; annak tartanók az esetben is, ha fel tudnánk tételezni Romániáról, hogy kalandos álmok kedvéért nem áttallja hadait harcba vinni oly hadsereg ellen, amelynek soraiban a románok százezerszámra Leonidászokként harcolnak a magyar királyért és a magyar hazáért.

Meggyőződésünk egyébként, hogy már nincs messze az idő, mikor Románia és Magyarország megértik egymást.

Táplálékot és ne alkoholos italt adjunk katonáinknak!

— Rosszul, nagyon rosszul! — bólint Gyula és szedelőzködni kezd pakkjaival, mert a tavaszi nap-sugárzásban előtűnik ragyog már a bodroghalászi templom bádognya.

— Óh — kacagja Laci — mit pakkolódzol, hiszen hol van még Patak?! és szeles mozdulattal hajlik ki a nyitott ablakon. Csak akkor kapkod már a kalapja után, mikor a zöldülő vetések közt szalad vele a szél.

Egy félpercig mérgelődve néz utána, de a következő pillanatban már ott hajkurássza a búzatáblákon és az utasok, akik látták kiugrani a robogó vonatból, nem győzik eléggé dicsérni: — Tűzrólpattant fickó! Vakmerő gyerek!

A kislángú lámpafény küzködve dereng át a homályon, mely jótékonyan takargatja be a diákkamra ridegségét. A latin könyv van előtűnik nyitva: *Caesar*. Laci kényszeredetten görnyed felé, éneklő hangon birkózik a nehéz szöveggel és sűrűn fordul felvilágosításért Gyuszihoz, aki az asztalt faragcsálja. Előbb csak a szélét, aztán beljebb, ahol egy görcsöt hullámalakúlag kiszélesedve fogtak körül a fenyő szálas inai és egy féltényérnyi hely festett épségben maradt meg a faragott, szurkált, ceruzaheggyel vásott, tintamocskos puha deszkán. És csak arra riad fel, hogy Laci a *De bello gallico* szürke betűi helyett az ő kecses vésését kezdi silabizálni: M-A-R-G-I-T.

— Margit? Miféle Margit? — kuncog a kamarás.

Gyuszi könnyen kivághatná magát. Már-már a nyelvén forog, hogy a görcsös rész körül kiszélesedő farétegek a Dunát juttatták eszébe a Margitszigettel s annak a nevére véste rá; de csak nem fog hazudni a kenyeresének, inkább bevallja az igazat:

— Hogy milyen Margit, azt nem mondom meg, de hogy nála kedvesebb leány nincs a világon, az holtbizonyos!

Laci elképed:

— Szerelmes vagy belé?

— Megfogadtuk, hogy ideáljai leszünk egymásnak — és valami szokatlan büszkeség világlította be az arcát.

— És nagy lány?

— Nagy! Tizenkétéves!

Laci szemében hirtelen egy araszt nőtt Gyula. Neki már ideálja van. Tizenkétéves! Nem is szól egy darabig. Felhúzza a vekkert félötre és csak mikor már az ágyban nyújtózkodnak, akkor érdeklődik tovább:

— A pap lánya?

— Nem, a tanító úré. Én meg tanító fia vagyok; összeillünk.

— De hiszen te katona leszel, Gyuszi, hát nem inkább a tábornok lányát veszed el?

— Tavaly még katona szerettem volna lenni, de most megváltozott a gondolkozásom, mint a Saulé. Pap leszek! Hallottad volna csak, hogy prédikált a legátusom! Hogy hallgatták! Az asszonyok sírtak és nem haragudtak még a vén emberek se, hogy tegezi őket. Mert a szó-

székről szabad. Hidd el kammer, nincs külön ember a papnál. Ott volt a hanvai pap! Tompa Mihály! Szobrot állítottak neki az iskolakertben. És hogy emlegetik azt a hívei! Olyan szelíd volt, hogy sohasem káromkodott, pedig akkora erő volt karjaiban, hogy a csücskinél fogva vetette fel a padra a tele búzás zsákot!

De mert Lacinak már csak egyenletes lélegzése hallatszik, ő is elcsendesedik és észre se veszi, hogy szárnyára kapja az álom és víz-víz egész az ipolyi tanító kertjébe, az édes kis Kertész Margó fesledező virágai közé...

A diákfészek ablakán kíváncsi holdfény leselkedett be a sötét szobába, mint az imént két cseperedő diák lelke a titokzatos jövőbe...

II.

... Október utolsó vasárnapja van.

Az égbemagasló szerb hegyekről nehézkesen szakadozik fel a reggeli köd, mint egy fájó sóhaj a megrendített föld kebléről. Aztán sugárpompát öltenek az ormok és borzongva rázkódnak meg, ha goromba ágyúbömbölés riogatja fel a szent vasárnapi csendet.

Csak süvitsen a golyó, csak búgjon az ágyú, a seregek Ura örökdió azért a földbeásott magyar tábor felett, melyből oly mélyről fakadó hittel, oly őszinte áhítattal zeng a zsolozsma: Te voltál és Te vagy erős Isten!...

Már elhalt az ének, már-már felszáradnak a lehajtott fejű legények szemét beharmatozó könnyek, mikor újra elhomályosul a tekintetük és könnyeznek szóltan ámulattal, hiszen könnyezik

Amikor az oro kiverték Sáros föl romok, elpusztító futóvá lett hű né megyénk vezetői tották azt a naprő ményeket termő s hivatása az anyag a kárvallott szegé híteni s visszavará a régi szép idők m azzal az egész na amely nélkül ez a biztos megsemmis rülné el. A magyar készségét örökidd kezű segítség, mel népünknek az első mindannyian, hogy lélekezethez juttat; a elemibb életszüksé kötelességünk. A k késztetett, hogy ki reinket zsebünkbelől, kell nyúlnia. Áldoz kért, akiknek minde ség, miként elszedh kat is. Nincs semmi hogy azoknak, akik tönkrement, mert ha jük, házuk, ingóság rukat abból, ami a kímélve maradt az e Mindenki, aki része idők felemelő küzdé hetségéhez képest a honuk fedéltelen, ü verő emlékei között sal viselik nehéz so

a pap is, aki, mintha ma dőtte volna, zúgó srapr közt jár, százdáról-száza lángokat lobbant a lelke ahogy palástos keblére tizedest, nem tud egyeb

— László!

Az meg csak ennyi!

— Gyula!

Hanem amikor két

ered ajkukról a szó é

Mert hosszú sor azt

négyévi együttlét után

hogy' lett egyikből tanító

az élet mesgyéjén, ahol

olyan jól esik visszate

Úgy el tudják emlegeti

diákvároskát ott a Bodr

azt lehet mondani, — a

sápadt ereibe vért, kedv

tudnak mesélni a kis felle

— Mintha csak ter

Laci — mikor a Rál

Igen! Azt, amelyik a sz

ról szól...

— Milyen büszkék

pataki diákokra, akik e

és beálltak a vörössapká

fiainak! Dehogy is hittük

mi is honvédek leszünk

fedezékből-fedezékbe jár,

ne hagyja lankadni a ha

A sárosi művészi sorsjáték.

Amikor az orosz diadalmas seregeink kiverték Sáros földjéről s csak a füstölgő romok, elpusztított falvak s a földönfutóvá lett hű nép hirdette uralmukat, megyénk vezetői összefogtak s megindították azt a napról-napra csodásabb eredményeket termő segítő-akciót, amelynek hivatása az anyagi javak előteremtésével a kárvallott szegény nép nyomorát enyhíteni s visszavarázsolni a letarolt vidékre a régi szép idők még oly szegény viskóit, azzal az egész napsütéses környezettel, amely nélkül ez a mi derék népünk a biztos megsemmisülést bizony aligha kerülne el. A magyar nemzet lelkes áldozatkészségét örök időkhöz hirdeti az a bőkezű segítség, mellyel önként nyújtotta népünknek az első segélyt. De tudjuk mindannyian, hogy az első segély csak lélekzethez juttat; a gondos ápolás, a leg-
elemibb életszükségletek biztosítása még kötelességünk. A kéznek, melyet szívünk készített, hogy kiszedegetse fölös filléreinket zsebünkéből, még sokkal mélyebbre kell nyúlnia. Áldozatokat kell hozni azokért, akiknek mindenét szedte el az ellenség, miként elszedhette volna a sajátunkat is. Nincs semmi természetesebb, mint hogy azoknak, akiknek határszéli otthona tönkrement, mert hadszíntérbe esett földjük, házuk, ingóságuk, megtérítsük kárukat abból, ami a sors kegyéből megkímélve maradt az ellenség pusztításaitól. Mindenki, aki részes e nagy történelmi idők felemelő küzdelmeinek, segítsen tehetségéhez képest azokon, akik régi otthonuk fedéltelen, üszkös, romokban heverő emlékei között is csendes megadásal viselik nehéz sorsukat...

Az oroszok betörése által sújtott sárosi népet segítő bizottság, mely nagy fiának, báró Ghillány Imrének egybehívására ült össze, megyénk nemesszívű és dolgos kezű vezetőjének, Berzeviczy Albertnek indítványára elhatározta, hogy a magyar művészvilághoz fordul kérésével, adjanak szellemük értékes alkotásaiból egy sorsjáték rendezéséhez nyereségtárgyakat. És az első hívó szóra megindult a magyar művészvilág s a legnagyobb csöndben oly rendkívül becses és annyi értéket hozott a haza oltárára, amennyi érték magyar kiállításon még nem volt. Rég elhunyt művészeink özvegyei, árvái, nagy nélkülözések közepette is kitartóan küzdő jeleseink, egymással vitában álló művészfelfogások legellentétebb képviselői, mind, mind siettek és odaadták lelkük egy darabját — a magyar hazának. E egyszerű, lelkes megnyilvánulást nem lehet eléggé magasztalni. Örök dicsősége is marad késő utódoknak!

A sorsjáték nyereségtárgyainak (800 db) a Szépművészeti Múzeumban való kiállítása, mely József főherceg és Augusztia főhercegné asszony Ófenségeik védnöksége alatt áll, folyó hó 16-ikán, szombaton délután 5 órakor nyílik meg. A kiállítás megnyitására, melyet József főherceg képviselőjében Tisza István gróf miniszterelnök beszéde nyit meg, személyes megjelenését Augusztia főhercegné asszony is kiállításba helyezte.

A sorsjegyek szétküldése, melyeknek ára darabonként 5 korona, e napokban megtörténik.

K. I.

Legjobb eredményt

□□ érünk el, ha □□
az Eperjesi Lapokban
□□ hirdetünk! □□

a pap is, aki, mintha maga a vigasztaló Isten küldötte volna, zúgó srappell, bűgő gránát hullása közt jár, századról-századra és tüzeket gyújtogat, lángokat lobbant a lelkekben. Könnyezik ő is és ahogy palástos keblére öleli azt a kopott ruhájú tizedest, nem tud egyebet mondani, csak ennyit:

— László!

Az meg csak ennyit:

— Gyula!

Hanem amikor kettesben maradnak, megereged ajkukról a szó és folyik kiapadhatlanul. Mert hosszú sor azt elmondani, hogy mikor négyévi együttlét után elszakadt a két kamarás, hogy lett egyikből tanító, a másikból pap? És itt az élet mesgyéjén, ahol örökösen süvölt a halál, olyan jól esik visszatekinteni az átélt multra. Úgy el tudják emlegetni azt a kék-hegyláncos diákvároskát ott a Bodrog mentén, melynek — azt lehet mondani, — a Kollégium a szíve, mely sápadt ereibe vért, kedvet, életet lüktet. Annyit tudnak mesélni a kis fellegvári diákkamaráról is...

— Mintha csak tegnap lett volna — mondja Laci — mikor a Rálosi könyvét olvastuk... Igen! Azt, amelyik a sztrechnói piros virágokról szól...

— Milyen büszkék is voltunk mi a hajdani pataki diákokra, akik elhagvták az Almamáttert és beálltak a vörössapkás zászlóaljba Damjanich fiainak! Dehogy is hittük volna még akkor, hogy mi is honvédek leszünk! Az egyik, mint pap, fedezékből-fedezékbe jár, hogy vigasztaljon, hogy ne hagyja lankadni a hazaszeretetet!...

— S a másik — súgta valami Gyulának — kilopódkodik a fedezékéből, hogy hősi halált haljon a hazáért!...

Azután sorra vették a régi ismerősöket, a volt osztálytársakat, bizony azok már többnyire boldog családapák. De mintha hallgatólagos megegyezés lett volna köztük, azt egyik se mondta, hogy neki van-e hát boldog fészke. Végre is Gyula kérdezte meg:

— Hát neked, Laci kamarás, van-e már családod?

Csak hogy annak a szívébe nyilalt a kedélyes hangú kérdés és mint a feltépett sebből a vér, szakadni kezdett szeméből a könny.

— Csak volt. Nőtül vettem az ipolyi tanító leányát...

— Kertész Margót? ... kérdezte Gyula olyan hangon, mint akinek valami sírkövön olvasott név borzong át a lelkén.

— Őt. Szép volt, barátom, mint a hajnal és gyöngéd, mint a harmat...

— Olyan volt tizenkétéves korában is — susogta Gyula.

— Sokáig szabódott, nem akart hozzám jönni. Várt valakire, de végre is nekem adta az Isten és vele mintha a boldogságos Éden nyílt volna meg előttem. Született egy kislányunk is. Kék volt a szeme, arany a haja és örökkön-örökké mosolygott... Ezidén érte el a negyedik nyarat, akkor megbetegedett, július 25-ikén meghalt. Majd megszakadt a szívünk, ahogy ott kellett látnunk a ravatalon, körülhalmozva fehér virág-

Elrejtett pénzek.

A mi népünknek még mindig megvan az az öröklött rossz hajlandósága, hogy ráül a pénzére, eltemeti a ládafiába és így nemcsak saját magának, hanem a köznek is legnagyobb kárára gyümmölcsetlenül heverteti. Az értékek forgalmának ez a megbénítása baj a békében is, azonban háborús időben már egyenesen gazdasági veszedelmet jelent. Mindent el kell tehát követnünk, hogy népünk végre-valahára letegyen erről a megrögzött szokásáról és pénzének okos és hasznos kezelésével tegye lehetővé a gazdasági élet egészséges vérkeringésének kialakulását.

Ha a maga környezetében mindenki a lelkére beszél és megmagyarázza a népnek, ez meg is fogja érteni, hogy a háború s a háborúban különösen a mi kedvező helyzetünk egyáltalán nem ok a papir-, arany-, ezüst-, nikkell- vagy bronzpénz halmozására. Fegyvereinknek a sikere határainktól minden irányban távoltartja az ellenséget, a menekülés kényszerűsége tehát nem fenyeget és ezzel megszűnik az egyedüli mentség, amivel végső helyzetben még igazolni lehet ezt az előrelátó óvatosságot.

És éppen így meg fogja érteni, ha nem kiméljük a fáradságot felvilágosítására, hogy ez az oktalan szokása napról-napra gyarapítja a saját kárát. A forgalomból kivont pénz meddön hever rejték helyén, holott megbízható pénzintézeteink betéteként vagy pedig hadikölcsönben elhelyezve szinte óránként növeli verejtékes szerzeményének az értékét. Ami pedig a biztonságot illeti, hát a józan magyar észjárás ugyancsak

gal... nem birtuk levenni szemünket kihűlt arccoskájáról, mely még akkor is, ott is mosolygott. És képzeld: épp akkor kapom a behívót! Még csak annyi időm sem volt, hogy a temetést végigszendvedjem. Ott kellett hagyni azt a drága kis, égbeszállt lelkű angyalt és el kellett válni megtört Margitkámól. Már szerb földön ért a gyászhr, hogy ő is elment a kislánya után...

Görccsös férfi-zokogással szorongatta meg síró bajtársa kezét, aztán elváltak. Az egyik ment tovább lelki sebeket kötözgetni, a másik halalos elkeseredéssel — küzdeni.

*
Estére halva találta Gyula a kötöző-helyen.

Nem vonaglott már az ajka körül semmi keserűség. Mintha boldog álom tartaná lefogva a szemét... Elszánt legény kellett valami hősi vállalkozáshoz — ő oda való volt. Ott tűzte a mellére egy helyesen irányított golyó azt a bordó vérrózsát, melyen keresztül minden fájdalom elillant a szívből.

Könnyezve kereste meg Gyula hős kamarása tárcáját, nincs-e benne továbbítandó levél? Egy fénykép akadt a kezébe. Szép, szelíd arcú asszony volt rajta s ölében fürtös hajú gyermek, ki oly édesdeden mosolyog, mintha mennyországi boldogság ragyogna a lelkén.

— Most már mindahárman mosolyogtok!

És könnyes szemmel nézett fel utánok az égre, mely derült volt, mint a boldog hitvesek arca és csillogott rajta minden csillag, mint egy mosolygó angyalka kéklő szempárja...

nem nehéz meggyőzni arról, hogy annak a ládafiának a biztonságánál, amit el is emelhetnek vagy el is éghet, mennyivel többet ér a pénzintézetek egész vagyona, mellyel a betételért felelősek, vagy pedig a hadikölcsönt kibocsátó magyar állam garanciája.

Ezenkívül fejlődött már nálunk az üzleti érzék és szellem is annyira, hogy a kellő tájékoztatás után belássák a pénz rejtegetésének szembeötlő hátrányait a közforgalomra. A legalsóbb rétegek is naponta belebotlanak az aprópénz hiányának az akadályába, amikor a szatócs nem tud «viszaadni» s a vevők filléres árukért üzletről-üzletre kénytelenek kilincselni. Ezzel a szürke hétköznapi példával okosan meg lehet világítani azt a nagy kárt is, melyet a pénz gyümölcsözetlen hevertetése a gazdasági élet egészére is jelent: a rejtett pénz itt még sokkalta nagyobb arányokban torlaszolja el a forgalom áldást hozó keringését.

Ha aztán ezek a szükséges tudnivalók egyszer utat találtak a szélesebb rétegekbe, akkor már egészen könnyűszerrel tárható föl az a nagy jelentőség is, melyet hadviselő országra nézve az arany képvisel s különösen annak a fontossága, hogy az országban levő minden arany az állam rendelkezése alatt álljon. Németországban iskolásgyerekek járnak házról-házra s papírpénzért már eddig százmillió aranyat váltottak össze a németbirodalmi bank számára. Csak akarnunk kell s erős akarattal rövid idő alatt ezen a téren mi is a legszebb eredményeket érhetjük el.

Ezt a feladatot, török-szakad, de minél hamarosabban és minél alaposabban meg kell oldanunk. Lehet, hogy az öröklött rossz szokás a munkát itt-ott meg fogja nehezíteni, de ennek a nehézségnek a megtörésére is van egy erőteljes fegyver a kezünkben. Appelláljunk népünk hazafias érzületére. A súlyos idők bizonyosságot tettek róla, hogy nincs áldozat, melyre a magyar nép a hazafias kötelességteljesítés címén kapható nem volna. A hagyományos hazafiaság sokkal mélyebben gyökerezik a lelkekben, semhogy hamarosan fölébe ne kerekednék a pénzrejtegetés kimutathatóan veszedelmes hagyományának.

Mit hoz a jövő?

— Második közlemény. —
Írta: dr. Werther Henrik.

Az oroszverő hős Hindenburg olyasmit mondott, hogy a háború idegek dolga. Tegyük hozzá, hogy idegek dolga nemcsak a katona, de mindenki számára, akinek dolga van vele; s kinek nincs vele dolga? Én azt hiszem, hogy a katonai kitüntetések, melyekkel előbb a mi királyunk s legutóbb a német császár is polgári személyek érdemeit méltányolták, kik az igazgatás, az ellátás, a közgazdaság s a közlekedés különböző terein a háború

körül érdemeket szereztek, többet mondanak annál, mint hogy lehet polgári érdemeket is szerezni a háború körül. Egyformán idegek dolga a háború mindenki számára és egyformán fontos, hogy ne veszítsük el fejünket sem a háború előtt, sem a háború alatt, sem a háború után. A háborúnak katona és civil számára egyaránt az a főkövetelménye, hogy a háború alatt épp oly nyugodtan és pontosan tudjon dolgozni, mintha teljes békében dolgoznék.

Ha visszagondolunk azokra az intézkedésekre, melyekkel a háborút fogadták nálunk, az elsőknön erősen megérzik a háború hirtelen ideghatása. Magyarországon, különösen az államhatalom részéről a közíránti gondosság abban áll, amit jelszóval takarékoságnak szokás nevezni. A takarékoság mint jelszó igen tetszetős, de mit jelentett nálunk kivitelben? Jelentette azt, hogy mivel kevés a pénzünk, lehetőleg ne csináljunk semmit, ami pénzbe kerül, és minthogy minden, minden pénzbe kerül, ne csináljunk semmit. Félték a befektetésektől s az u. n. takarékoság megvonta az élettől a szerveket, melyek táplálhatták volna s alkalmassá teheték volna a gyümölcsözésre. Innen van az, hogy a leggazdagabb államnak, Angliának, legtöbb adóssága van. Hogy szabad-e adósságot csinálni, az mindig attól függ, hogy mire csinálják. *Ha állandóan többet hoz gyümölcsözésben, mint amennyibe kerül kamatban,* akkor nemcsak szabad, hanem kell.

Ezek bár ismeretes dolgok s elvben mindenki helyesli nálunk is, de cselekvésben még mindig az ellenkezőjét követik bölcsesség gyanánt. Elismerem, hogy a fejetlen pénzkidobálásnak természetesen nincs értelme; elismerem, hogy a pénzköltéshez, vagyis befektetéshez stílus kell, koncepció, tervszerűség és tudatosság.

Mindezeket nem elméletnek fejtem ki, hanem programnak a kérdéssel szemben, hogy «Mit hoz a jövő?» Igaz, hogy java háború közben az ilyen elmélkedés egy kicsit korai. De a jövőről valóban gondoskodni kell, mert a holnap a mából él s ha már rendületlen idegzet kell ahhoz, hogy a háború közben tudjuk szolgálni a háborút, még rendületlenebb idegzet kell, hogy már most tudjunk gondolni vagy még inkább gondoskodni a háború utánra: kell, hogy idegeinknek urai legyünk s a jövőt ne terveljük meg oly idegességgel, aminővel eleinte nálunk a háborút fogadták. Baj volt, hogy nálunk a civil élet azzal fogadta a háborút, hogy mintegy ráduplázott, vagyis nem volt elég, hogy a háború annyi mindent megakasztott és felfüggesztett, még külön tettek róla, hogy minden *hivatalból* abba-hagyassék, nehogy bármi is pénzbe kerüljön. *A pénz, ami ilyenformán megakasztódott, szinte bántóan csekély azokhoz a milliárdokhoz képest,* melyek kellett és kellene állandóan; viszont mindennek az abbamaradása és -hagyása nagy mérték-

ben jelentett elmaradt keresetet s megingott ekzisztenciákat, vagyis aránytalanul rontotta a Hinterlandot a háború mögött. A Német-birodalomban nem így történt. Ott inkább mesterségesen, sőt erőltetve, óriási áldozatokkal fenntartották a polgári élet folyamatosságát, s az eredmény öt milliárd lett, amit a közönség játszva jegyzett az első hadikölcsönre. De a tervszerűség, előrelátás nem állt meg. A hadikölcsön természetes körforgással hamar visszakerült a közönségbe, mivel a Német-birodalom el van zárva a világtól, minden fillérje német kezekbe került és *így lett kilenc milliárd,* amit a német közönség ugyancsak játszva jegyzett a második hadikölcsönre. Ebből tanulunk kell a jövőre nézve, az elkövetkező békeidőre és ehhez még hozzá kell gondolnunk azt a különbséget, hogy ha kapunk pénzt, nem a saját piacunkról vesszük, hanem külföldről; amikor tehát minden fillér, ami befektetéssel többet gyümölcsözik, mint amennyi kamatba kerül, tiszta nyeresége lesz a mi piacunknak. De mindenesetre: *Akárhonnán vesszük a pénzt, meg kell találnunk.* A háború után *a legnagyobb mérvű munkásságnak, a legmesszebb tervű befektetésnek kell majd nyomban megindulnia,* sőt tulajdonképpen folytatódnia, mert az az erős meggyőződés, hogy *nem szabad várunk a háború utánig.* Már most, a háború alatt neki kell látnunk, hogy felvegyünk minden fonalat, mit vagy a háború vágott el vagy magunk ejtettünk el túlzott óvatosságból. Külön nyomorúságunk ma, hogy az utóbbi években mindjobban elszaporodott azoknak az egyszempontú, kevés invenciójú takarékoskodóknak a fajtája, akik minden zsenge kérdést, életrevaló eszmét elsorvasztanak s akiknek szelleme lidércként üli meg a fejlődésre váró és vágyó nemzeti és társadalmi élet lelkét. Jó volna az emberi és közéletnek nevezett gépezetbe belebocsátani egy kis bátrabb, bőkezűbb, erősebb lelkű, bizakodóbb feszítő erőt és gözt.

HIREK.

Eperjesi este.

— 1915. —

Sík utca medrén zajlik a nép-ár,
Lámpák fényköre gyűrűzik rajta.
Száz hang, szó, dallam, zsong, bong, dong, zsi-bong,
Száz szín foly össze egy hullám-rajba;

Hósi zöld mezek, mint moh a szirten,
Fehér lányruhák, mint röpke habok,
Zene, kacagás, győzelmi mámor...

— Csak ne hullnának a csillagok!

Kiss Géza.

Az amulettek.

Ha a háború érdekességeit gyűjteményekbe szedik, ha a sorsdöntő faktorok mellett sorra kerül majd az is, hogy elemzés alá vegyék a háború lelkét — mely az egyéni mikrokozmoszból veszi az eredetét —, lehetetlen, hogy figyelmen kívül hagyják a világháború gépezetének azt a kicsiny, de mindenesetre jelentékeny srófját, melyet talizmánnak, amulettnek nevezünk s amely olyan régi, mint az emberiség.

Alig van cs...
elő egy féltve ör...
a múlttól nyer...
lenne egy féltve...
melyet kiváltké...
cirógat, mint a...
kisleány a kedv...
féltve ne őrizne...
amely előtte kir...
hív társként vé...
közepette.

Az emberisé...
gas fokon áll é...
az amulettek vilá...
észre, hogy éppe...
a száma arányta...

Talán anna...
most is körülö...
sötétlő árnya; tá...
felidézni a régm...
és isteneivel?

Nem; az ar...
már haldoklik é...
világba tér. De...
amely létjogosult...
örökéletűvé teszi...
a hozzáfűződő e...

Ki nem tud...
kedves emléket ör...
rejtget magában...
fogadhat magába...
az érzelem mindi...
gondolatunk kife...

... A jelen tu...
gával az örömöke...
nemsokára azon...
elszállott mindaz...
el a remények,
az ábrándok net...
és nem marad sa...
sárga, fonnyadt l...
visszaidézi, kikrist...
a soha vissza ne...
mely el-éringatot...
csókolt szeliden;
hullásos éjszaka...
ifjúság...

Csoda-e hát, h...
hű társként végig...
és tanúságot tesz...
ről, amelyeket soh...

És amikor ig...
valami csodálatos...
szavakkal ki nem...
Beszélni szeretné...
többé jelen, mé...
ami már csak ha...
tázia ködbevesző n...
nők ölelni azt, a...
nincsen többé vis...
azokat a napokat...
napjai voltak, de a...
tak csak két nyom...
a szorongató érzés...
elégijának nevez...

És ezek az a...
mindenről beszél...
magukban, melyet...
és ő...

Csodálatos do...
a békében és mé...
háborúban. Van...
mely felemeli az...
határozások fogan...
titáni erővel szor...
testet, mely elcsüg...

Alig van családi ház, melyben ne fordulna elő egy féltve őrzött «valami», amely jelentőségét a múlttól nyerte; alig van szív, melynek ne lenne egy féltve őrzött kisebb-nagyobb tárgya, melyet kiváltképpen kedvel, melyet dédelget, cirógat, mint a gyermek a maga falovát, mint a kisleány a kedves bábuját; alig van katona, aki féltve ne őrizne ilyen vagy olyan csecsebecsét, amely előtte kimondhatatlan értékkel bír, amely hív társként végigkíséri a háború ezer veszélyei közepette.

Az emberiség műveltség tekintetében jó magas fokon áll és mégis ki állíthatná azt, hogy az amulettek világa lejárt? Sőt éppen úgy vesszük észre, hogy éppen most, a háború idején, ezeknek a száma aránytalanul megnőtt.

Talán annak tulajdonítható mindez, mert most is körülövez bennünket a babonáság sötétlő árnya; talán, mert ezeknek révén akarjuk felidézni a régmúlt időket a maguk szellemeivel és isteneivel?

Nem; az amuletteknek ez az alapeszméje már haldoklik és lassan-lassan az örök álmovilágba tér. De van más két fontos tényező, amely létjogosultságot ad az amuletteknek; mely örökéletűvé teszi ezeket az apró-cseprő tárgyakat: *a hozzáfűződő emlékek és a szeretet.*

Ki nem tudná, hogy egy kis tárgy hány kedves emléket őrizhet, mennyi örömet és bánatot rejthet magában: hiszen a szív mindig többet fogadhat magába, mint amennyit eszünk; hiszen az érzelem mindig többet mond, mint amennyit gondolatunk kifejezni és leírni képes!

... A jelen futva-fut és sietve ragadja magával az örömeiket, melyek közepette éltünk és nemsokára azon vesszük észre magunkat, hogy elszállott mindaz, mit boldogságnak nevezünk, el a remények, melyek elringattak bennünket az ábrándok nem hétköznapias bölcsőiben... és nem marad semmi vigasztaló, mint néhány sárga, fonnyadt kis emlék, amely egy pillanatra visszaidézi, kikristályosítja előttünk a múltat, azt a soha vissza nem jövőt, azt a fata morgánát, mely el-elringatott az álmok öléi és homlokai csókolt szeliden; mely szép volt, mint a csillaghullásos éjszaka és vággyal teljes, mint az ifjúság...

Csoda-e hát, ha vannak amuletteink, amelyek hív társként végigkísérnek bennünket az életem és tanúságot tesznek azokról a boldogabb időről, amelyeket soha el nem tűnöknek gondoltunk.

És amikor így elgondolkozunk, szívünket valami csodálatos melegség szállja meg, valami szavakkal ki nem fejezhető ígéret: a szeretet. Beszélni szeretnénk valakivel, aki már nincsen többé jelen, mégis átélni szeretnők azt, ami már csak hazug fellegvárként lebeg a fantázia ködbevesző magaslatain; magunkhoz szeretnők ölelni azt, aki már ott van, ahonnan már nincsen többé visszatérés; visszahívni szeretnők azokat a napokat, melyek a szív virágzásának a napjai voltak, de amelyek elszálltak és nem hagytak csak két nyomot: a kifáradt emlékeket és azt a szorongató érzést a bensőnkben, melyet a szív elégiájának neveznek a költők.

És ezek az amulettek, talizmánok mennyi mindenről beszélnek nekünk és mennyit őriznek magukban, melyet nem tud senki más, csak én és ő...

Csodálatos dolgok ezek az apró kis jószágok a békében és még csodálatosabb jelenségek a háborúban. Van bennük valami szent ideálmus, mely felemeli az embert akkor, mikor nagy elhatározások fogamzanak meg lelkében; midőn titáni erővel szorítjuk béklyóba az anyagot, a testet, mely elcsüggedésre készit bennünket.

Ebjón.

Új nemzeti hadikölcsön!

A kormány a végleges győzelem biztosítása érdekében újból kölcsönért fordul a nemzethez!

A harmadik 6%-os magyar hadikölcsön október közepén kerül kibocsátásra.

Hadikölcsönt jegyezni mindnyájunk hazafias kötelessége!

Felvilágosítást szívesen ad s jegyzéseket elfogad a

Sárosvármegyei Takarékpénztár

mint a nemzeti hadikölcsön hivatalos aláírási helye. :::

Közel az Élethez.

Irta: Kiss Géza.

Ma egy nagyalomású kis városban kellett rostokolnom a kedvezőtlen csatlakozás miatt. És mivel olyan magány-kereső, ismerős-kerülő hangulatban voltam, mint akit a szeretett otthonából idegenbe taszít a Muszáj, nyakamba vettem a városkát és sorra csatagoltam azokat az utcáit, melyeket még sohase láttam. Most különösen kedvettem leltem az általam amúgy is kedvelt inkognitóban.

Látni utcákat, melyeken még sohase jártam s ki tudja, fogok-e még valaha? Látni embereket, akiket ma először és alighanem utoljára pillantotta meg, elmenni remetéiesen félre vonult házikók előtt, bekacsintani szűkre szabott portákra, parancsszóra tisztogatott udvarokra; meglopni az illatát októberi kis kertek fonnyadt virágának; bekukkantani félig függönyözött ablakokon, akaratlanul meglesni proletár-félszkek idilljét, indulatosan elejtett szavakból megsejteni mindennapos családi zivatarok kezdetét, felfigyelni közepén kezdett, hirtelen abbagyott nótára; idegesség nélkül hallani sábeszre csukódó ajtók nyikorgását; elkáprázni pénteki gyertyák gyulladásán; futó pillantással elsiklani legényeső lány felett; kiállani kutató, fürkész bémészködásokat, némán kéjelegni abban, hogy senkise sejtje: ki, mi vagyok; töredezett szavaknak értelmet adni, felöltő arcokból következtetni az egyénre s közben nem venni észre, hogy beesteledik, hogy csillag gyulad, — mondom, ma érthetetlenül megragadott minden ilyen álmos gesztusa a se nem falu, se nem város utcáknak, míg egyszer csak belevegyltem egy nyüzsgő emberrajba, melyben komiszdohányos férfiak, dévaj suhancok, nagy hangon kötődő, vihogó lányok tódultak be egy gyárkapuján...

És hirtelen olyan közel jött hozzám az Élet.

Ezen a borongós, borzongós alkonyon olyan meztelenül állott élembe. Olyan akaratlanul hibáztam rá, hogy ez a kószálásom, ez az életem — kicsiben. Hát nem folyton idegen utakon vontatjuk teher-kocsinkat? Nem lefüggönyözött ablakú rejtélyek előtt kocogunk el? Nem idegen emberekkel sodródunk össze többnyire, akiket ha arcról, látásból vagy névről ismerünk is, ismeretlenek, mert sohasem tudjuk, mi lakik bennök? ... Örökké fürkésznünk, kajtatunk valakit, aki szívünknek párja, lelkünknek mása; akiről szentül hisszük, hogy eljött, hogy keres, de más, idegen utakon, s következetesen elmelőzzük egymást, vagy ha véletlenül összeakadunk vele, «levelek hullása, daru távozása idején» — már nincs időnk, csak búcsúzkodni... Azután észrevétlenül ránk sötétedik és utánunk is becsapódik a Nagykapu...

A Vöröskereszt-egylet eperjesi kórházának vezetősége ezúton kéri társadalmunkat adakozásra. A 14 hónap óta folytonos működésben lévő kórház tartalékjai kimerültek. A társadalom legnemesebb feladata a szeretet e menedékházának fenn-tartása. Természetben való adományokat is szívesen fogad a vezetőség.

Személyi hír. *Szinyei Merse* István főispánunk okt. 15-ikén rövid tartózkodásra a fővárosba utazott.

Dr. Horovitz Imre eperjesi törvényszéki orvos súlyos betegségéből — társadalmunk őszinte öröme — felépült s rendeléseit már megkezdte.

Térzene. A cs. és kir. 66-ik gyalogezred zenekara minden szombaton d. u. 4—5 óra között játszik a város parkjában levő zeneemelőnyen.

Kitüntetés. *Firley* Vilmos távirás-őrmester, az ellenséggel szemben tanúsított különösen kötelességű szolgálata elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet kapta a vitézségi érem szalagján.

Kineveztetés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Marczinkóné Mikó* Stefánia bártfai községi polgári leányiskolai tanítónőt, eddigi sikeres működése után, saját kérelmére a zsolnai áll. polgári iskolához kinevezte tanítónőnek.

Polg.-isk. h.-tanító. A vall.- és közokt.-ü. miniszter a bártfai áll. polgári fiúiskolánál a folyó tanévre *Osváth* József oraviczabányai helyettes polgári iskolai tanítót bízta meg a hiányzó tanerő teendőinek ellátásával.

Új óvónő. A vall.- és közokt.-ü. miniszter az eperjesi Széchenyi-kör által fentartott tótsóvári óvodához rendes óvónővé s a szabályszerű illetményekkel *Mikó* Izabella okl. óvónőt, vármegyei kir. segédtanfelügyelőnk leányát nevezte ki.

Az Eperjesi Ipari és Gazdasági Hitel-szövetkezet átalakítása részvénytársasággá, mint értesülünk, folyamatban van. Az alapítók az egyelőre 200,000 koronában megállapított alaptőke nagyobb részét lejegyezték. A részvénytársaság szervezésével a szövetkezet igazgatója, dr. *Werther* Henrik, lapunk munkatársa van megbízva.

Hősi halál. Okt. 15-ikén d. u. 3 órakor temették Eperjesen nagy katonai pompával dr. *Sámuel* Zsigmondot, a cs. és kir. 66-ik gyalogezred hadapródját, budapesti ügyvédet. A harctéren szerzett súlyos betegség ölte meg a fiatal családapát. Az eperjesi ügyvédi-kar testületileg vett részt temetésén.

Házasság. *Kaluzsa* József kohó-mérnök, tartalékos hadnagy okt. 16-ikán kötött házasságot *Gál* Annussal.

Használjunk posta hadisegély-bélyeget!

Halálozás. *Andrejkovits* Mihályné szül. *Zaborovszky* Gizella okt. hó 13-ikán, rövid szenvedés után Eperjesen meghalt. Temetése a legnagyobb részvét mellett okt. hó 15-ikén a róm. kath. egyház görög szertartása szerint ment végbe. A megboldogultban közszeretben s tiszteletben álló praelatus-prépostunk, *Zaborovszky* Béla nővérét vesztette el. A család a gyászbesét alkalmával a következő gyászjelentést adta ki: „Andrejkovits Mihály — úgy a maga, mint gyermekei: Gizella férjezett Neviczky Györgyné, Olga, Emil és Eli, nemkülönb a nagyszámú rokonság nevében is — legmélyebb fájdalommal tudatja, hogy felejtethetetlen neje, a legjobb anya, testvér és rokon, Andrejkovits Mihály szül. Zaborovszky Gizella okt. 13-ikán d. u. 3 órakor rövid szenvedés után — életének 43 ik, legboldogabb házasságának 24-ik évében, a betegségeinek ájtatos felvétele után — meghalt. A drága halott földi maradványai október 15-ikén d. u. 3 órakor Eperjesen, a főtutcai 85. sz. házból fognak a r. kath. egyház görög szertartása szerint a helyi temetőbe kísértetni. Az engesztelő szentmiseáldozat pedig okt. 16-ikán d. e. 9 órakor fog a g. kath. székesegyházban a Mindenhatóknak bemutatni. Eperjes, 1915. okt. 13-ikán. Adj Neki Uram örök nyugodalmat és az örök világosság fényeskedjék Neki!”

Analfabéta-tanfolyam. Az Eperjesen tartózkodó írni és olvasni nem tudó katonák részére analfabéta-tanfolyam nyílik meg. A tanfolyamot dr. *Deák* János helybeli ág. h. ev. theologiai tanár hozta létre, kinek buzgólkodásából a tanfolyamra a 18-ik tüzérezredből 4-en, a 3-as honvédtüzérezredből 50-en és a 32-es vadászokból 42-en jelentkeztek. A tanítást a város több kiváló tanerője látja el, kik hazafias lelkesedéssel vállalkoztak e munkára. A tanfolyamot az illetékes katonai parancsnokságok is a legmelegebben támogatják; s a tanfolyam tartama legalább is hat hétig fog tartani. Vármegyénk kir. tanfelügyelője a tanfolyam részére sürgősen kérte az Országos Közművelődési Tanácstól a szükséges tankönyveket és frászereket, mert a tanfolyam lehetőleg e hó 20-ikán veszi kezdetét.

«A Társaság.» Szébbnél-szebb aktuális fényképfővétel díszítik Dobay István lapjának új számát, mely ezúttal is kiváló szövegtartalommal kedveskedik olvasóinak. Lázár István folytatja regényét. Somlay Károly hosszabb történeti elbeszélést kezd «Czerwinska hadnagy» címmel. Melháné Hilf Paula színes, érdekes tárcát írt a galíciai harctérről, Pásztor József pedig «Huszár-legenda» címmel közöl új könyvéből egy bájos paraszttörténetet. Flatt Zsóka szép költeménye, a Miért? rovat aktualitásai, Könyvszemle és Divatlevél egészítik ki az új szám tartalmát. A TÁRSASÁG előfizetési ára egész évre 18, félévre 10, negyedévre 5 kor. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Ritz-szálló.

Emlékművet hőseinknek! Újabb adományok: Meliőrisz Ilka 5 kor., Piller Kálmán 20 kor., N. N. 5 kor., dr. Werther Henrik 5 kor., Schwarz Miksa 1 kor., Klein Jenő 2 kor., Ambrózy Béla 5 kor., Kőszeghy László 1 kor., Bielek László és neje 20 kor., dr. Propper József 20 kor., összesen 84 kor. Eddigi gyűjtésünk eredménye 147 kor. 82 fill. Összesen 231 kor. 82 fill.

Mozi-szkeccs az Urániában. Valami szokatlanul kellemes báj van azokban az előadásokban, amelyek mostan (péntek, szombat és vasárnap) vannak folyamatban az Urániában. Hogy milyenek is ezek az előadások, elég lesz talán ráutalunk arra, hogy ezeket az általunk már ismert *Szentirmai* Béla színigazgató rendezi. — *Cserey* Irma ének-kabaréja, mely telve volt melegséggel, érzéssel és kacajjal; az eredetiségével meglepő «Mese egy közkatonáról» című mozi-szkeccs teljesen kielégítették a közönség izlését. A szombati és vasárnapi előadások még grandiózusabbaknak ígérkeznek.

Jótekonyság. A Hernádvölgyi Magyar Vasipar Részvénytársaság korompai és alsószalánki telepeinek *tisztviselői kara* egyetemlegesen 1800 koronát adományozott az ellenség által feldúlt szomszédos *sárosmegyei* községek újjáépítésére. Az összeg az illetékes országos bizottsághoz küldetett.

Ki tud róla? *Mark* Sándor, a 67. gyalogezred századosa 1915. apr. 1-jén orosz fogságba jutott. Azóta hozzátartozói mitsem tudnak róla. Testvére, dr. *Mark* Antal ügyvéd, Ried-Innkreis (Oberösterreich), kéri azokat, akik esetleg valamit tudnak róla, értesítsék őt.

Az Első Magyar Ált. Biztosító-Társaság

a háború veszélyére is köt
életbiztosításokat, minden
pótdíj fizetése nélkül. ::

Ez a kedvezmény csakis a 36—50-éves népfölkökre vonatkozik. :: ::

Felvilágosítást nyújt:
az eperjesi főügynökség: Holénia Béla, Fő-u. 71.

Követésre méltó példák. A kendei r. kath. elemi iskola tanítója hadban lévén, az iskolaszék elnöke, *Kapalla* József r. kath. lelkész, úgy, mint a múlt tanévben is, hazafias készséggel magára vállalta az iskola vezetését és általában a tankötelesek rendszeres oktatását, mely tanítást végzi is. — Az erdővágási ág. h. ev. iskola tanulóit pedig ugyancsak az iskola tanítójának hadbavonulása folytán *Kraszics* Gyula ottani r. kath. el. iskolai tanító tanítja, mely intézkedéshez — a háborús állapotokra való tekintettel — a kassai r. kath. püspök is szívesen megadta hozzájárulását.

Kabaré-estély. *Berger* Samu «Olympia» fényjátékházában okt. 14-ikén d. u. 6 és este 9 órakor a kassai Nemzeti Színház tagjai szépen sikerült kabarét rendeztek. A szereplők között városunk közönsége *Vida* Ilus és *Pesti* Kálmán személyében régi ismerősöket üdvözölt. Az est sikerében valamennyi szereplőnek nagy része volt. *Vida* Ilus, *Egri* Berta, *Szalay* Gyula, *Pesti* Kálmán, *Nádassy* Oszkár, *Teleky* Sándor szinte versengtek a tapsnyerésben. *Vida* Ilus közönségünk rendkívüli melegséggel fogadta színpadraléptekor. A közönség mind a két előadásra szép számban gyűlt egybe.

Az Első Eperjesi Szegénygyermekeket Felruházó Asztaltársaság okt. 9-ikén megtartott választmányi ülésén elhatározta, hogy a háború okozta súlyos anyagi viszonyok mellett 40 gyermek szokásos felruházását nem eszközölheti, hanem a befolyt adományokból és egyéb jövedelméből kizárólag az eperjesi elesett katonák 6—12-éves korú árvaít ruházza fel, akiknek teljes vagyontalanságát a helyi hatóság igazolni fogja. A fennmaradó összeget pedig további hadikölcsönre jegyzi.

Adományok. Az Eperjesi Vöröskereszt-főkegyelet javára a következő nemesszívű adományok folytak be okt. 2—15-ikéig: Miniszteri kirendeltség tisztikara október hóra 22 kor. 50 fill., *Flachbarth* Jenőné Nagysáros, halottaknapj koszorúválsága 10 kor., *Bártfai* áll. polg. leányiskola tantszűlete 5 kor. 48 fill., melyekért hálás köszönetet mond az elnökség.

Köszönetnyilvánítás. *Williger* Pál úr és *N. 20—20* koronát, *Theiss* Ármin úr 3 koronát adományozott az eperjesi Izs. Nőegylet népkonyhájának. A kegyes adományokat hálással köszöni az elnökség.

A besorozott 43—50-éves volt tisztek kiképzési tanfolyamának felállítása elhalasztott. A m. kir. honvédelmi miniszter október 8-ikán a következő körrendeletet bocsátotta ki: «A besorozott 43—50-éves volt tisztek és tisztjelöltek négyhetes kiképzési tanfolyamának felállítása elhalasztott, miért is a kiképzési tanfolyamba való felvételre, valamint a népfölkölti tisztté való egyidejű kinevezésre és az időelőtti behívásra vonatkozó, a honvédelmi miniszterhez címzett és a tartózkodási hely szerint illetékes népfölkölti-parancsnokság útján benyújtandó kérvényeknek beérkezési határideje 1916. január 5-ikéig meghosszabbítottatik.»

Búcsúzás. A helybeli ág. h. ev. koll. főgimnázium október 10-ikén d. e. 11 órakor a Kollégium zsúfolásig megtelt nagytermében meleg és az iskolai keretektől szinte kinövő búcsúünnepély eleresztette ki szárnyai alól kilenc tanulóját, akik a haza hívó szavára, mint valami varázsigére, örömet mennek a háború vízvíatarába. Örömet mennek, bár fáj itthagyniok az iskolát, azt a bizalmas családi kört, ahol eddig a műsák dala ringatta a jövő színes ábrándjaiba őket... Örömet mennek, mert másképp nem is mehet egy sok vihart látott, de harci érényre méltán büszke nemzetnek lelkes ifjúsága. Mi pedig könnyes szemmel kísérjük őket s minden magyar ifjút, akinek szívében a legszebb köteleesség tüze lángol... Az áldó szeretet könnyével kísérjük, mert érezzük, hogy a ma ifjúságának magasztos hivatása olyanforma, mint mikor a csobogó-csacsogó kis patakoknak mély, szigorú medret ásnak, hogy a játszi virágok locsolása helyett, összegyűjtött s hatalmassá dagadt energiájukkal zúzó malomköveket hajtsanak... Ennek, a tudományok hímes mezején csapongó s az erkölcs és művelődés emlíből táplálkozó ifjúságnak is, a nemzet háborúja által megszabott irányban, hatalmas s nemzeti létünkbe vágó feladatra koncentrált energiával kell segítenie összetörni, zúzni azt a mérhetetlen kultur-szenyvet, melyet az ellenség vad áradata halmozott fel. A koll. főgimnázium s minden magyar intézet, meleg szeretettel bocsátotta el ifjúságát a «becsület mezejére», de a koll. főgimnázium azzal, hogy ezt a búcsúást ünneppé avatta, utat talált a nagyközönség szívéhez is, mert alkalmat adott neki, hogy egy-egy lepergő könnyet küldjön a már eltávozott szerettei után, s ezekben az ifjakban búcsúztatta el azokat a jó magyar fiúkat is, akiknek talán egy baráti kézzorítás, egy anyai csók sem tette melegebbé búcsúzásukat. A díszes és előkelő közönség részvétele ezenkívül azt is mutatta, hogy mily becses a magyar társadalomnak az az ifjúság, amely ma csakugyan egy szebb jövő zálogát hordozza fenkölt kebelében s csillogó szuronya hegyén. Az ünnepély legmeghatóbb része volt *Gömöry* János főgimnáziumi igazgató beszéde, aki atyai szeretettől sugárzó, hazafias lelkesedéstől izzó szavakkal búcsúzott el a hadbavonuló ifjaktól. Ecsetelte a búcsúzás fájó érzetét, a szülőik és az iskola aggodalmát a bizonytalan, veszélyes jövő miatt, de viszont tüzes lelkesedéssel hirdette, hogy e nehéz időkben minden derék magyar ifjúnak legszentebb kötelessége kimenni a csataterre, védeni a hazát, s kötelessége ez főleg az eperjesi kollégiumi ifjúságnak, amely az intézet hagyományait, dicső elődeit: a *Thököly*eket, *Kossuth*okat kell, hogy eszményképének tartsa. A beszéd mély benyomást keltett az egész közönség lelkében, mert igaz, őszinte volt az érzése, választékos a nyelve, költői a stílusa, lelkes az előadása. A hadbavonuló ifjúság nevében *Gruber* Sándor VIII. o. t. válaszolt a szép beszédre: egyszerűen, szívből fakadóan, szívhez szólóan. A megható ünnepély műsora a következő volt: Gaal: «Népek öre». Előadta a főgimn. *Dalkör* *Borsody* Károly tanár vezetésével. A hadbavonuló ifjaktól búcsút vett: *Gömöry* János főgimnáziumi igazgató; a hadbavonulók nevében pedig *Gruber*

Sándor VIII. o. t. induló-ját két zongorán VII. o. t., *Friedländer* IV. o. t. nagy ügyvezető hívták-át talpraeset *Wieniawski*: «*Kuj*» *Bertalan* *Dezso* VIII. o. t. kísérté. ményeim Eperjesen látos felolvasása október VIII. o. t. adott elő *Bergmann* *Jenő* V. zongorán *Sóvári* *I.* *Késmarszky* *Árpád* mellett c. szavaltat jelenet-ét hegedű VII. o. t., zongorán tanárnő kísérté. B. lelkesen énekelte a szabású beszédén *...* nősen ki kellemes főképen pedig a kvalitás szempontját ket nyújtott. Által munkája, mint az működése őszinte az iskolai év kezdetekoztak be az ünnepek ifjak lelkében a lelkesítő dalként fogretettel fognak gond mindenkor büszke hőseinek pályáját.

SC
Gőztéglagyár
fagy- és
vörös t.
legkiválóbb minőségű
□
ÚJVÁRI BÉLA
Eperjes.

Az Eperjesi Márosok Szövege
órákor *Klein* *Izrael* elhatározta a kívüli közgyűlésén hangulag elhatározta az évi forgalmuk 5%... Az igazán követésre társulatokat és szövege rozásra fog birni.
Dr. *Richter*-féle *...* sici compos. Pótlék sokszorosan jönnek mint *fájdalomcsillapító* nél, reumánál, áthírdő fá dalomnál (ischias) sok ezer esetben a nálak. A *Horgony*-a legsattanósabb bi nyös volta mellett, sem volna szabad hi embereknek ajánlható sokat tartózkodva a változásoknak és ebből hülhetésnek ki van gazdák, erdészek, vad bányászok, tengeri valamint turistáknak után, mivel ez gyors *Haratér*en levő katon egyenesen nélkülözhetetlen tábori-postai levélküldő gyógszertárakban vagy gyógszertárában «*Az* I., *Elisabethstrasse* 5

Sándor VIII. o. t. válaszolt. Wagner: Császár-induló-ját két zongorán adták elő Déri György VII. o. t., Friedländer Ella VI. és Lukovich Emmi IV. o. t. nagy ügyességgel. Vértessy Gyula: «Télhívás»-át talpraesetten szavalta Klein Pál VIII. o. t. Wieniawski: «Kujawiak»-ját hegedűn adta elő Bertalan Dezső VIII. o. t., zongorán Papp Lujza VII. o. t. kísérte. Ezután Neumann Ernő: «Élményeim Eperjesen a háború alatt» c. hangulatos felolvasása következett, melyet Fellner István VIII. o. t. adott elő. Papini: «Hegedűkettős»-ét Bergmann Jenő VII., Bertalan Dezső VIII. és zongorán Sóvári Ilona VI. o. t. adták elő. Majd Késmárczy Árpád VIII. o. t. «Sírás a Visztula mellett» c. szavalata következett. Hubay: «Csárdajelenet»-ét hegedűn adta elő Bergmann Jenő VII. o. t., zongorán Hoffmann Olga zeneiskolai tanárnő kísérte. Befejezésül pedig a közönség lelkesen énekelte a Szózatot. Az igazgató nagyszabású beszédén kívül a gazdag műsorból különösen ki kell emelnünk az ünnep zenei részét, főképpen pedig a «Csárdajelenet»-et, amely a kvalitás szempontjából is igazán élvezetes perceket nyújtott. Általában úgy az énekkar derék munkája, mint az összes szereplők lelkes közreműködése őszinte elismerést érdemel, hogy már az iskolai év kezdetén is ily sokoldalúan mutatkoztak be az ünnepélyen. Hisszük, hogy a távozó ifjak lelkében a legkomolyabb pillanatokban is lelkesítő dalként fog zsongani a búcsúzás, s szeretettel fognak gondolni arra az intézetre, amely mindenkor büszke örömmel fogja kísérni ifjú hőseinek pályáját.

SCHULZ

Gőztéglagyarak r.-t. Szucsány
fagy- és viharálló
vörös tetőcserepei

legkiválóbb minőségben (10 évi jótállással)
□ kaphatók □

ÚJVÁRI BÉLA és TÁRSÁNÁL
Eperjes, Szebeni-út 6.

Az Eperjesi Vendéglősök és Korcsmárosok Szövetsége okt. 12-ikén d. u. 2 órakor Klein Izrael elnökle mellett tartott rendkívüli közgyűlésén az elnök indítványára egyhangulag elhatározta, hogy tagjait kötelezi, hogy évi forgalmuk 5%-át hadikölcsönbe fektessék. Az igazán követésreméltó példa bizonyítást nyújt a társulatokat és szövetségüket is hasonló elhatározásra fog bírni.

Dr. Richter-féle **Horgony-Liniment.** Cap-sici compos. Pótlék a Horgony-Pain-Expellerhez, sokszorosan jónak bizonyult házi-szer, amelyet mint *fájdalomcsillapító bedörzsölőszert* köszvény-nél, reumánál, áthúlésnél, szélhűdésnél, csípő-fádalomnál (ischias), keresztcsontfájdalmaknál sok ezer esetben a legjobb eredménnyel használják. A *Horgony-Liniment.* nagy elterjedtsége a legcsattanósabb bizonyíték e készítmény előnyös volta mellett, amelynek egy háztartásban sem volna szabad hiányoznia. Különösen olyan embereknek ajánlható legnyomatékosabban, akik sokat tartózkodva a szabadban, a gyakori időváltozásoknak és ebből folyólag a könnyen meg-hűlhetésnek ki vannak téve, mint pl. katonák, gazdák, erdészek, vadászok, földművesek, halászok, bányászok, tengeri hajósok, kivándorlók stb., valamint turistáknak megerőltető turák előtt és után, mivel ez gyorsan és biztosan segít rajtuk. *Harcúterén levő katonáknak a Horgony-Liniment. egyenesen nélkülözhetetlen* (nagyon alkalmas tábortábori postai levélküldeménynek is). Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül dr. Richter gyógyszerárában «Az arany oroszlánhoz», Prága I., Elisabethstrasse 5. — Szétküldés naponta.

Több mint két millió feldúlt tűz-helyeinkért! Törvényhatóságaink, városaink és községeink közül az újrafelépítendő kárpáti falvak javára újabban a következők adakoztak: Nyiregyháza város 10,000, Szászváros sz. kir. város 5000, Kolozsvármegye 2000, Veszprémmegye 2000, Zsolna r. t. város 1200, Veszprém r. t. város 1000, pestmegyei Pereg község 1000, Szolnok r. t. város 1000, Zilah r. t. város 600, Algyő község 150 kor., Tömörkény község gyűjtése 195 kor. 24 fill., Késmárk sz. kir. város 100, Soborsin község gyűjtése 60, Törökbálint község gyűjtése 35 korona. Ezenkívül Nógrádvármegye alispánja, Nagy Mihály, személyesen bejelentette az Országos Bizottságnál, hogy a törvényhatósági bizottság által megszavazott 5000 koronán felül, a vármegye közönségének körében megindított gyűjtés eredménye már elérte a 100,000 koronát. Mindezek az adományok újra és újra bizonyítják azt a szeretetet és azt a hazafias lelkesedést, mellyel egész Magyarország felkarolta a háború által sújtott vidékek lakosságának ügyét. Ez a szeretet és ez a lelkesedés már eddig is több mint két millió koronát eredményezett annak az akciónak a javára, melyet a gr. *Kluen-Hedervary* Károly elnökle alatt álló Országos Bizottság a háborúban feldúlt tűzhelyek újrafelépítésére Szent István-napján megindított.

Az olasz zöldkönyv, a volt szövetséges diplomáciai kútmérgezésének okmánytára magyar fordításban is megjelent. Az olasz zöldkönyv iránt fokozott érdeklődés mutatkozik, mert a közvélemény érthetően kíváncsi a római diplomáciai boszorkánnyelvű aktszerű megnyilatkozásaira. A *Népszava*-könyvkereskedés kiadásában megjelent 38 oldalas könyv ára 1 kor. 20 fill. Kapható minden könyvkereskedésben.

Pénztárcát talált Gubács János 13 éves fiú (lakik Kende községben) az állatvásártéren. A pénztárcában különböző okiratok vannak és 3 kor. 80 fillér. Tulajdonosa átveheti a rendőrkapitányságnál.

Adomány. Néhai Tardy Rezső ny. miniszteri tanácsos és néhai Tardy Károly komlóskeresztési földbirtokos örökösei: dr. Mosánszky Tituszné szül. Tardy Amália, Tardy József, dr. Mosánszky Jenő, dr. Mosánszky István 1500 *horonát* adományoztak felejthetetlen jó testvérük, illetőleg nagybátyjuk emlékeztetere az Eperjesen építendő református templom alapjára. Fogadják a nemesszívű adakozók egyháznak s egyházam egész közönségének hálás köszönetét! *Gönczy Gábor* ref. lelkész.

A vakok jóltevői. A Vakok Eperjesi Intézetéhez újabban a következő adományok érkeztek: Ifj. Meliőrisz Kálmán Kissárossól tíz, Meliőrisz Ilka Eperjestről öt zsák burgonyát, Csatári Jánosné fehéreneműt, Kurimszky János esperes plébános 2 koronát juttatott a vakok támogatására. Fogadják a nemeslelkű adakozók az intézet igazgatóságának hálás köszönetét!

Nincsen jobb szájpoloszer

Ára: nagy üveg 2.- k, kis üveg 1.20 k.

Katonai szállítás. A kassai kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a m. kir. honvéd központi ruhatár pályázatot hirdet nagyobb mennyiségű lópokrócok, máthahevederek, kötelek, istrángok, koc-silámpák, csákány-, ásó- és fejszenyelek, kézfűrészek részben november, részben december 30 ikáig leendő szállítására. Az ajánlatok október 21-ikéig nyújtandók be a ruhatár parancsnokságához (Budapest, X, Elnök-utca 1. sz.). Részletes felvilágosítással szolgál a kassai keresked. és iparkamara titkári hivatala.

Felölös szerkesztő: **Dvortsák Győző.**
Kiadótulajdonosok: **Koós Ernő és Frigyes.**

NYILTTÉR.

Nyilatkozat.

Az érdeklődőknek szives tudomására hozom, hogy feleségemtől, Mártonyó Jolántól törvényesen elváltam.

Eperjes, 1915. okt. 11.

Szakács Bertalan,
honv. tűzmester.

Vasúti menetrend.

Érvényes 1915. évi október hó 1-jétől.

Kassa—Eperjes—Orló.

Kassa	ind.	r. 4 ²⁰	d. 12 ⁴⁰	e. 6 ³⁰
Hernádtihany	"	"	" 12 ⁴⁹	"
Hernádszentistván	"	4 ¹⁶	" 12 ⁵⁹	"
Terebő	"	"	" 1 ⁰⁸	"
Abos	érk.	4 ⁵⁷	" 1 ¹³	7 ²⁰
Abos	ind.	4 ⁵⁹	" 1 ¹⁵	8 ⁰⁵
Eperjes	érk.	5 ²⁰	" 1 ⁴⁰	8 ⁵³
Eperjes	ind.	6 ¹⁵	" 2 ²⁰	9 ⁵¹
Nagysáros	"	6 ³⁶	" 2 ³⁴	10 ³⁰
Kisszeben	"	7 ⁰⁵	" 2 ⁵⁴	11 ¹⁰
Héthárs	érk.	7 ²⁸	" 3 ²⁵	11 ⁴⁴
Héthárs	ind.	7 ⁴¹	" 3 ²⁹	11 ⁵²
Pusztamező	"	8 ⁰⁶	" 3 ⁵³	12 ³⁸
Orló	érk.	8 ²³	" 4 ¹⁰	1 ⁰⁴
Neusandecz	"	"	" 8 ⁴⁶	r. 6 ²²

Orló—Eperjes—Kassa.

Orló	ind.	r. —	e. 5 ³⁵	du. 1 ³⁵	e. 7 ⁵⁰
Pusztamező	"	"	5 ²⁷	" 1 ⁵⁵	8 ¹¹
Héthárs	érk.	"	6 ²²	" 2 ²⁰	8 ³⁰
Héthárs	ind.	"	6 ³⁰	" 2 ²³	8 ⁴⁷
Kisszeben	"	"	6 ⁵⁷	" 2 ⁵⁵	9 ¹⁵
Nagysáros	"	"	7 ³⁸	" 3 ¹⁹	9 ³⁸
Eperjes	érk.	"	7 ⁴⁵	" 3 ³⁵	9 ⁵⁰
Eperjes	ind.	"	6 ²⁰	" 8 ³⁴	10 ²⁵
Abos	érk.	"	6 ⁴⁶	" 9 ³⁰	10 ⁵¹
Abos	ind.	"	7 ¹⁶	" 9 ⁴¹	10 ⁵³
Terebő	"	"	7 ²¹	" —	11 ²¹
H-Szentistv.	"	"	7 ³⁰	de. 10 ⁰⁵	" 11 ²⁸
Hernádtih.	"	"	7 ³⁶	" —	11 ³⁵
Kassa	érk.	"	7 ⁴⁰	" 10 ²⁰	" 4 ⁵³
Budapest	érk.	du. 2 ²⁰	e. 8 ⁵⁰	e. 10 ⁴⁰	r. 8 ¹⁵
Zsolna	érk.	e. 6 ¹⁰	e. 6 ¹⁰	e. 5 ⁵⁴	d. 12 ⁰²
Zsolna	ind.	e. 9 ²⁷	e. 9 ²⁷	r. 6 ⁵³	du. 12 ²⁷
Bécs	érk.	r. 7 ⁵⁰	r. 7 ⁵⁰	du. 5 ⁴⁰	e. 6 ²⁰

A vastag számmal nyomtatott órászám gyorsvonatot jelent.

A Kassáról este 6 ó. 39 p.-kor induló és az Orlóról éjjel 5 ó. 35 p.-kor induló postavonatok csak igazolvány előmutatása ellenében használhatók.

Nagyszerűen bevált a harcúterén küzdőknek és általában mindenkinél mint legjobb

fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, torok, mell- és hátfájás stb. esetekben

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. capsici compos.

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Üvege K — 80, 140, 2—.

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszlánhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárban, Prága I., Elisabethstr. 5.

Naponkénti szétküldés.

4304-1915. kig. szám.

Eperjes sz. kir. város.

Pályázati hirdetés.

Eperjes szab. kir. város közönségének 1914. évi július 11-ikén kelt 703/1-1914. számú megbízása alapján pályázatot hirdetek egy újonnan s választás útján betöltendő II. oszt. rendőrfogalmazói állásra.

A választás az 1919. évben megtartandó tisztújításig bír érvénnyel.

A II. osztályú rendőrfogalmazó javadalmazása az állami XI. fizetési osztálynak megfelelő fizetés és lakáspénz.

Jogai és kötelességei a törvényeken és miniszeri rendeleteken kívül a városi szabályrendeletekben vannak szabályozva.

A II. oszt. rendőrfogalmazói állásra pályázhat minden magyar állampolgár, aki az 1912. évi LVIII. és az 1883. évi I. t. c.-ben megk. vánt feltételeket igazolni tudja.

Pályázati határidő 1915. évi november hó 20-ikának déli 12 órája.

A pályázatok Eperjes szab. kir. város közönségéhez címezve, nálam adandók be Eperjes, 1915. évi október hó 13-ikán.

Furayó József,
polgármester.

Nagyobb üvegház felosztása végett az összes zöld-növényzet eladó.

Bővebbet a kiadóhivatal.

■ ■ ■ Május 1-jére ■ ■ ■

4-, esetleg 3-szobás, modern kerti lakást

keresek. ■ Levél a kiadóba.

Műszerész

(mechanikus) azonnal felvétetik

Singer Co. varrógép rt.-nál

Eperjes, Fő-utca, Kollégium-épület.

Keresek

egy megbízható, jó (férfi vagy nő)

alkalmazottat,

ki a magyar és német nyelvet bírja.

Cím a kiadóhivatalban.

Vidéken lakó

urak és hölgyek,

kik a helybeli egyénkről jól vannak tájékozva, fáradtság nélkül juthatnak diszkrét és tisztességes

mellékjövedelemhez.

Groszwald E., Budapest, Futó-utca 38.

Azonnali belépésre

üzleti elárúsító-kisasszonyt

keres

Kösch Árpád cég
papirkereskedése.

Kereskedelmit végzettek előnyben részesülnek. ■ ■ Írásbeli ajánlatok kéretnek. ::

PASZTERNÁK MANÓ

bútorszállítási vállalat :: Eperjes

Iroda Fő-u. 144. Lakás Kovács-u. 14. Telefon 105.

Költözködések

szakszerű, pontos lebonyolítása helyben és vidéken. ::

Ismét német haladás az élelmezési téren!

Minden gazdaságban, községben, pékműhelyben, intézetben és vállalatban felállítható, teljesen felszerelt

daráló- és lisztőrő-malmok

úgy kézi-, mint járgány-, motor- vagy vízerőre alkalmas kivitelben. Mintagépek és örléményminták megtekinthetők

Mauks Kálmán, az Irs-malmok vezetője, vezérigénysége irodájában

EPERJES, SZEBENI-ÚT.

a régi Korona-kaszárnya épületében. ::

Ugyanott káposztavágógépek

kölcsöndíj mellett kaphatók.

600 káposztafaj egy óra alatt finomra gyalulható. Kölcsöndíj 100 forintként 60 fill.

Előjegyzés kívánatos.

Jegyezzünk Hadikölcsönt!

□ □ A M. kir. III-ik □ □

6%-os Hadikölcsön-jegyzések

megkönnyítése céljából az

EPERJESI TAKARÉKPÉNZTÁR

□ a jegyzett címletekre □

5% kamat mellett lombard-kölcsönt folyósít.

Pld. 500 K. n. é. Hadikölcsön-jegyzéshez csupán

90-90 K. készpénz vagy ily értékű értékpapír szükséges.

Ezen csekély befektetés mintegy 10% évi kamatot jövedelmez.

HALTENBERGER BÉLA □ KASSA.

:: RUHAFESTŐ-, ::

VEGYTISZTÍTÓ- ÉS

GŐZMOSÓGYÁR.

■ ■ ■

ÁTVÉTELI ÜZLET

EPERJESEN FŐ-U.

23. SZÁM ALATT.

Amennyiben a gyár jelenleg is teljes üzemben van, □

ruhák, egyenruhák, függönyök stb.

most is a rendes módon festetnek és tisztítanak.

Gallér- és kezelőtisztítás

a szokott szép kivitelben.

Gyász esetben ruhák festése feketére.

Nyomatott Kösch Árpád könyvnyomtató-intézetben, Eperjesen.

EP

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 12 K.

Félévre . . . . 6 K.

Negyedévre . . . 3 K.

Hirdetési díj: Egyhasábos

petítor egyszeri hirdetésé

15 l. Közlemények sora 40 l.

A sárosi művészeti ünnepélyes

Elmondjuk-e me sorssújtotta népet ténétét? Elmeséljük mékeny lelkében művészi szép varázs érchez, kiknek ál életre, kik építették és kik vették szárny hazánk még oly távo telen, esetlen szavun a mély hálaérzetnek, sárosi szívét a pára láttára, mely szemün újra megismétlődik? ségnek, mely büszke lelkünkben, amikor e tünk oda, ahol a jövő völgyei között hallju honpolgárainkat, érez ségében sárosi népün kodását a magyar l irtó pusztítás romjain kulturát? A sárosi mű pélyes megnyitásán t szebben beszélnek elhallgatunk. Beszélj mi csak keretét gyal

A Szépművészeti noka, melyben Szlány érzékét dicsérően va értékesebb képek e ottléte a magyar m áldozatkészségén kívü csányi Miklósnak, a elnökének s a Képz fáradhatatlan titkárá nak köszönhető, a f sadalmának színe-ja mézsetesen ott vanna kadt sárosiak csaknem egész megye a közö egymáshoz fűzve, mir metropolis tengerébe dicséret hallik, mind ködik; de mintha a n gyönyörködés hullám terhet emelnének-súly Visszaröppen a lélek mesztő éjszakáiba, od A hegyek és völgye takarója csodálatoské nem a lenyugvó nap p fölkeresi a vadregény